

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Praha, 2020

Jiří Procházka

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

Fotografie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Off-White & Tvář Feminismu

Jiří Procházka

Vedoucí práce: Mgr. Tereza Stejskalová

Oponent práce:

Datum obhajoby:

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2020

ACADEMY OF PERFORMING ARTS
FILM AND TV SCHOOL

Photography

BACHELOR'S THESIS

Off-White & The Feminism Face

Jiří Procházka

Thesis master: Mgr. Tereza Stejskalová

Thesis opponent:

Date:

Assigned academic title: BcA.

Praha, 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Tvář jako index vypracoval samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha 29.4. 2020

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků bakalářské práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Evidenční list

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že jí vždy řádně uvede mezi použitými prameny

[illegible]

Abstrakt

V bakalářské práci “Off-White a tvář feminismu” zpracovávám téma vizuální prezentace módního domu Off-White na sociálních médiích a dopad který tato činnost má v kontextu vytváření celkové podoby feminismu, tedy obrazu vnímaného širokou veřejností.

První část se soustředí na zakladatele značky, Virgila Abloha a klíčové momenty v jeho tvorbě v návaznosti na zvolené téma.

Dále se pak zaměřuji na jednotlivé principy utvářející obraz ženy jako někoho, kdo již nadále není prostřednictvím fotografie prezentován jako objekt sexuální touhy ale jako rovnoprávná osoba nezátížená jakýmkoliv stereotypy utvářející vizuální kulturu módního průmyslu minulých let. V textu se snažím o jakousi analýzu fenoménu “high fashion”/“hypebeast fashion” a způsobu jakým tato forma vizuálního umění komunikuje s divákem.

Závěrem se snažím o kritické vystižení lokálního prostředí v kontextu zvoleného tématu, v návaznosti na otázku zda je vůbec možné promlouvat k široké veřejnosti způsobem určeným výhradně úzkému okruhu určité sociální vrstvy.

Abstract

In my bachelor thesis called “Off-White & the feminism face” I work with the theme about Off-White’s visual presentation on social media, and with the impact on mass public sphere in the context of how public perceive feminism as a whole picture.

First part of the thesis is focused on Off-White CEO - Virgil Abloh and the key moments in his career and works connected with the theme of my thesis.

Then I focus on principles of presenting women not as sexual objects anymore and how Off-White changed this stereotype with it’s own style of representing their female models as equal society members.

In the text I try to analyze phenomenon of a high fashion/hypebeast fashion same as the way how this form of a visual art communicates with the viewer itself.

At the end I try to put this theme in our local context/society situation and ask myself if now it’s even possible to communicate with public in the way how we did in past few years, through the art gallery spaces or on the contrary through mass public channels.

Obsah

1. Úvod, předmluva: *"Off-White & Obraz Dívky"* str.3-5
2. Kapitola I , *"Úvod, Samice Omega"* str.6-9
3. Kapitola II , *"Black Beatles"* str.10-12
4. Kapitola III , *"The Gray Area between Black and White"* str.13-14
5. Kapitola IV , *"Off-White a Fotografie"* str.15-21
6. Závěr str.22-23
7. Seznam použité literatury (informační zdroje) str. 22-23

1. Úvod, předmluva: “Off-White & Obraz Dívky”

Mohlo by se zdát, že samotný název bakalářské práce, tedy "Off-White & Tvář Feminismu", není nejvhodnější pro vymezení pole zájmu o zpracovávané téma, z důvodu jeho povšečnosti a celkové obecnosti. Pod pojmem feminismus si každý vybaví něco jiného a není tudíž lehké, použít tento termín v návaznosti na konkrétní problematiku. Ta se zde ale zabývá právě obrazem, jež vyvstává v myslí jeho pozorovatele, stejně jako jistou setrvačností předsudků v něm uložených. Tyto předsudky, nebo lépe řečeno určité společenské stereotypy, do značné míry určují náš pohled na daný objekt, v případě tématu mé bakalářské práce, na ženu v kontextu vizuální kultury. Jistá dekonstrukce těchto stereotypů vedoucí k určení a definování jednotlivých rolí, do kterých je žena v rámci vytváření obrazu stylizovaná, vede k otázce zda podle tohoto klíče postupují všichni producenti obrazových materiálů, nebo existuje nějaký subjekt vymykající se této již zmíněné setrvačnosti.

Off-White co by poměrně mladý módní dům od začátku své existence splňuje tyto předpoklady a velice často je přesahuje svými intencemi nejen vybočit ze setrvačnosti prezentace ženských modelek v pozici sexuálního objektu ale jejich snahy pomáhají a do velké míry i určují vnímání a sebeidentifikaci Afroamerické kultury. Ženy vyplňující prostory jejich vizuální prezentace, často přesahují rovinu módní fotografie, či samotné fashion produkce ale stávají se součástí mnohem většího celku a kontextu boje za rovnoprávnost, která bohužel stále není samozřejmostí. Přijímají roli objektu, vycházející ze samotné podstaty fotografie (a fotografovaného objektu) a stávají se nehybnými milníky naší kultury, pozastavené v čase, kdy situace sama není tam, kde doufejme v nadcházejících letech může být. Koncept módního domu ale není zaměřen jen na produkci ženské módy, faktem je, že dámské oddělení přišlo až rok po založení oddělení mužského, tedy v roce 2014. Avšak i nezávislému pozorovateli může být více než jasné, že mužští modelové, v rámci vizuální prezentace této značky, nenesou stopy po maskulinitě a určitého vzhledu dominance s tím spojené, ale naopak jsou stavěni do rolí blízkých se mnohem více pozici, ve které se nacházejí právě ženské modelky. Z hlediska přisuzování rolí fotografovaným objektům, se zde neklade rozdíl podle jejich pohlaví, celá produkce těchto vizuálních materiálů je naopak zbavena a odlehčená od těchto stereotypů, a dovoluje tak zpracování a následné vyznění samotných módních artefaktů, stejně jako aury rozvíjející již zmíněný sociální pokrok.

Literaturou umožňující odpovědět si na některé z položených otázek, se pro mne stal především, ve sféře umělecké produkce často využívaný, titul - “Podklady pro teorii Dívky”, definující právě okruh zmíněné problematiky. Faktem je, že tento titul není knihou jež bychom označili jako feministickou. Naopak z jejího pohledu na problematiku, kterou popisuje, jasně cítíme předsudky neskrývané vryté do pasáží, působící pak na čtenáře dojmem, že autorem textu je někdo jehož pohnutky k sepsání těchto vět byli spíše osobní důvody a snaha je určitým způsobem teoreticky definovat. Nicméně to, co považuji za důležité a směrodatné pro téma mé práce, je to co kniha popisuje z hlediska vztahů dívky a trhu. To jakým způsobem a jak se v současné kapitalistické společnosti využívá dívka jako nástroj samotného prodeje. V kontextu módního průmyslu je tento fakt snad ještě viditelnější než kdekoli jinde. To však neplatí pro Off-White, který jakoby často úplně opomíjel fakt, že je přece jenom firmou snažící se vyrobený produkt dostat k jeho spotřebiteli ale samotné módní fotografie hrajou docela jinou hru než tu spojenou s produkty a spotřebitelským trhem. Jako by vůbec nešlo o sluneční brýle

jež má mladá Afroameričanka na své tváři ale o něco docela jiného, o něco utvářeného samotnou kompozicí snímku, jež kde si uvnitř nás vytváří zvláštní dojem a představy spojené s tématy zcela mimo sféry nákupů a zájmu o konkrétní předměty.

Vrátíme-li se zpět na začátek této předmluvy, k otázce správnosti a výstižnosti zvoleného názvu bakalářské práce, docházíme k závěru, že výstižnějším se jeví název samotné předmluvy textu "Off-White & Obraz Dívky". Jak totiž kniha "Podklady pro teorii Dívky" napovídá, ve skutečnosti se totiž nemusí ve smyslu "Dívky" jednat o ženu, nýbrž i o muže v kontextu jeho role a to ať už jemu přidělené nebo té sociální.

Nicméně ačkoliv se tento fakt v práci objevuje jako určitý stavební kámen, rozhodl jsem se původní název bakalářské práce ponechat právě z důvodu jeho všeobecnosti dovolující čtenáři hned ze začátku pracovat s momentem jeho vlastní imaginace a s ní spojeného nánosu stereotypů v kontextu čtenáři sféry působení a osobní historie.

V úvodu práce se snažím zaměřit na elementární části obrazu, tedy jednotlivé figury a role které zastávají. V kontextu využívání dívky jako nástroje vizuální kultury pak i na, ne tak často viditelnou avšak neméně důležitou roli "ošklivky" a její význam pro stavbu a kompozici celkového obrazu. Jako zdroj pracující s touto tematikou jsem se rozhodl pracovat s románem Michela Houellebecqa - Elementární částice, který bychom také jen těžko mohli označit jako feministický, nicméně dle mého názoru vhodný pro zvolené téma. Hovořím-li totiž o předsudcích vůči ženám, stereotypech a rolích jim přisuzovaných určujícím mužským pohledem, je možná víc než vhodné sáhnout po autorech neskryvaně popisujících jejich kritický pohled a zkušenost a následně se snažit jejich důvody analyzovat. V případě Elementárních částic je pak daná zkušenost pro téma mé práce zcela zásadní a to i v případě, že se nejedná o zkušenost ženskou, nýbrž "Dívčí" ¹.

Status celé situace je pak nejzjevnější ve sféře pop kultury, věrně zrcadlící obraz současného dění.

Z tohoto důvodu se snažím jako příklady uvádět některé pop kulturní milníky od ikonických filmů, přes block bustery až k videoklipům jednotlivých aktérů utvářející obraz naší kultury.

Nejdůležitější se pak pro mě stává časová linka snažící se popsat klíčové momenty v tvorbě Virgila Abloha, stejně jako některé pop kulturní milníky úzce související s tématem textu a jeho konkrétními částmi. Jistým vzorem pro práci s textem v takovémto formátu mi byla právě kniha "Podklady pro teorii Dívky". Nenarativní, ačkoliv stále lineární struktura knihy, pracující s vrstvením jednotlivých úryvků, poznámek a poznatků vytváří celek, který ze své povahy není ohraničen jakoukoliv pointou či koncem.

Inspirací pro použití konkrétní formy struktury bakalářské práce, mi z tohoto důvodu ve velké části byl právě zmíněný způsob práce s textem.

V další části se pak pokouším srovnat přístupy k vizuální prezentaci konkurenčního módního domu a zdůraznit některé zásadní rozdíly definující vyjimečnost značky Off-White.

Důvodem proč příkládám takový význam a důležitost jednotlivým fotografiím, které módní dům postupně, ačkoliv separátně prezentuje na svých sociálních sítích, je můj zájem o médium fotografie, které dle mého názoru značka do jisté míry definuje a popisuje. Vycházím ze své zkušenosti, kdy jsem v podchodu metra procházel kolem plakátu oznamující nadcházející výstavu známého malíře, v neméně známé instituci. Nepříliš výrazné a ne-dominantní typografické řešení dovozovalo plného vyznění obrazu malíře, sloužícího jako promo vizuál pro samotnou výstavu. Dlouho jsem pak

¹ *Podklady pro teorii Dívky*. Přeložil Sára VYBÍRALOVÁ. Praha: Display - sdružení pro výzkum a kolektivní praxi, 2019. Cumulus. ISBN 978-80-906381-5-0. str.12

přemýšlel o způsobu jakým kolemjdoucí plakát vnímají a jsem přesvědčen, že v kontextu jeho umístění, rychlosti kterou kolemjdoucí procházejí a jakéhosi nedostatku divákovi pozornosti se jeho pozorovatel zaměří "jenom" na primární část obrazu, tedy samotnou malbu bez doplňujících informací uvádějících místo konání, datum, či jméno samotného umělce. To co si divák z této zkušenosti odnáší, je pak podle mě zkušenost velice podobná té ze sociálních sítí, kde rychlost a přesycenost obrazem jež předcházela, také znemožňuje úplné vyznění obrazu. Dalším důležitým bodem je fakt, že většina veřejnosti výstavu nikdy nenavštíví a obraz, který se galerie rozhodne pro formát plakátu prezentovat, je pak tím co si široká veřejnost z kulturní akce odnáší. Z mé strany se nejedná o žádnou kritiku této skutečnosti ale spíš o možné srovnání těchto principů. Podobnost totiž nastává v prezentaci jednotlivých módních kusů pomocí konstruovaného obrazu, záměrně využívající konkrétních kompozic a užitých rolí. To co si totiž divák a spotřebitel těchto obrazů odnáší není jasná informace o prezentovaném produktu a jeho ceně ale naopak něco zcela jiného. Něco čeho se značka díky těmto znalostem rozhodla využít pro vyšší účel. A to ne jenom sociální, humanitní ale právě i takový, jež bychom v kontextu média fotografie mohli označit jako aktuální, definující současný status obrazu a možností jeho vnímání.

2. Kapitola I, “Úvod, Samice Omega”

Prvotním momentem vedoucím k určení zvolené problematiky jako tématu mé bakalářské práce, bylo zjištění či uvědomění si, v jaké situaci a kontextu působí feminismus jako pojem v rámci vizuální kultury s ním spjaté. Memetičnost většiny obrazových materiálů pojících se k této problematice je často až zarážející. Ty svojí neskrývanou útočností napadají ženy bojující za svoji rovnoprávnost a obratně je stavějí do rolí zvrhlých protestujících matek a leseb se srostlým obočím, jejichž protestní transparenty nesou absurdní hesla odsuzující muže k zániku. Zajímavé je, že role ženy je zde prakticky ve všech případech zpodobněná jako někdo, koho bychom z hlediska určování rolí, mohli nazvat jako takzvanou “ošklivku”. Ta je v současné popkultuře stále přítomná.

Vzpomeňme si například na hudební klip Katy Perry - Last Friday Night (T.G.I.F.), kde hlavní hrdinka mikro příběhu, ztvárněná samotnou zpěvačkou, avšak zpodobněná právě jako takzvaná “ošklivka”, zažívá napříč příběhem proměnu této role v její opak, tady takzvanou “krásku”, a následné dosažení toho, co bychom z hlediska perspektivy přisuzované této roli mohli označit právě jako úspěch. Jako divák se na konci tohoto videoklipu dozvídáme fakt, že jeho první, úvodní scéna je z hlediska děje časově oddělená. Odehrává se totiž následujícího sobotního rána a zpětně vypráví příběh hlavní protagonistky. Samotná struktura textu písně je totiž postavena totožně:

*“There’s a stranger in my bed
There’s a pounding in my head
Glitter all over the room
Pink flamingos in the pool
I smell like the minibar
DJ’s passed out in the yard
Barbie’s on the barbecue”²*

...

²Katy Perry - Last Friday Night (T.G.I.F.)

(obr. 1) Katy Perry-Last Friday Night, T.G.I.F.

“Ve světě uspořádaném nerovností pohlaví je slast z dívání se rozštěpena na aktivní (mužskou) a pasivní (ženskou) pozici. Určující mužský pohled promítá svou fantazii do postavy ženy, která je příslušně stylizována. Ženy, ve své tradiční exhibicionistické roli, jsou zároveň sledovány pohledem a ukazovány, přičemž jejich vzhled je kódován pro dosažení mocného vizuálního a erotického požitku, takže můžeme říci, že konotují bytí-pro-pohled [to-be-look-at-ness]. Žena vystavená jako sexuální objekt je leitmotivem erotické podívané: od pin-ups po striptýz od Ziegfelda po Busby Berkeleyho žena upoutá pohled, označuje a rozehrává mužskou touhu. Tradiční film zručně zkombinoval podívanou a příběh. (Uvědomme si přesto, jak taneční a zpívaná čísla v muzikálech přerušují plynutí diegeze.) Přítomnost ženy je nezbytnou součástí podívané v obvyklém narativním filmu, i když její vizuální přítomnost obvykle působí proti příběhu a zastavuje spád děje v okamžicích erotické kontemplace. Tato cizorodá přítomnost pak musí být soudržně včleněna do příběhu.”³

Role "ošklivky" pak právě možná proto ve stavbě obrazu sehrává svou roli způsobem, který jakoby podporoval celkové vyznění "krásky", ve smyslu budováním oné erotičnosti nutné k výživné konzumaci obrazového materiálu. Věcným se stává fakt, že se jako lidé ocitáme ve společnosti, kterou lze nazvat pornografickou, tedy takovou, jež si zvykla vnímat a spotřebovávat takřkajíc plnými doušky, respektive takovou, jež si zvykla v co nejmenším časovém úseku získat co nejvíce. Podvědomě prahne jen po "krásce" ale tváří tvář takové realitě spokojení nejsme. V rámci kvalitní podívané a kýženého pocitu, musí tvůrci daného obrazu celek sestavit z prvků podporující toto vyznění. Úděl "ošklivky" pak nemusí být vždy jen jako vyvažující prvek celkového obrazu ale jako samotný katalyzátor erotična, stavební kámen žádoucích divákových představ a jeho pozornosti.

Zamyslíme-li se naopak nad protějškem "ošklivky" - "kráskou", klasickou "Hitchcockovskou" hlavní hrdinkou oplývající zjevnou krásou, strhující na sebe veškerou divákovu pozornost, můžeme vidět důvod vzniku jejího protipólu. Ten jakoby utvářel celkovou kompozici obrazu a vyvažoval tak

³ „Vizuální slast a narativní film Laury Mulveyové v kontextu poststrukturalistické metody.“ *Illuminace*, 3/2004, str. 123

navzájem jeho dílčí části. "Ošklivka" je rozeznatelně symbolem spjatým s neúspěchem. Je něčím co by Michel Houellebecq nazval jako samice Omega.⁴

*"Zvířecí společenství jsou prakticky všechna založena na systému nadvlády podle poměrné síly jejich členů. Tento systém se vyznačuje přísnou hierarchií: nejsilnější samec skupiny se nazývá samec alfa, druhý v pořadí podle síly je samec beta, a tak to jde dál až k jedinci, který se v hierarchii nachází nejnižší, nazývanému samec omega. postavení v hierarchii se obvykle určuje bojovými rituály; nízkou situovanou zvířata se snaží vylepšit si pozici provokováním zvířat umístěných výše s vědomím, že v případě vítězství by se jejich postavení zlepšilo. Vysoká úroveň je spojena s určitými privilegii: jíst jako první, kopulovat se samičkami skupiny. Nicméně nejslabší zvíře má většinou možnost vyhnout se střetu zaujetím pokorného postoje (přičapnutí, nastavení řiti). Bruno se nacházel v méně příznivé situaci. Brutalita a nadvláda, ve zvířecích společenstvích obecně rozšířené, jsou už u šimpanze (Pan troglodytes) doprovázeny svévolně krutými činy namířenými proti nejslabšímu zvířeti. tato tendence dosahuje vrcholu u primitivních lidských společenství a v rozvinutých společnostech u dítěte a raného pubescenta. Později se objevuje lítost, neboli ztotožnění se s utrpením druhého; tato lítost je rychle systematizována ve formě morálního zákona."*⁵

jinde stává očividným fakt podstaty utopie, tedy její nemožnost v rámci reality. Vizualizací této nemožnosti nám pak může sloužit nespočet "běčkových" filmů jakožto pokusů sestavit obraz do podoby monokulturní kompozice "krásek" postráAčkoliv je příklad z Houellebecqova románu "Elementární částice" zasazen do kontextu mužského prostředí, tedy přesněji nejedná se o samici omega ale o samce, jak název samotné kapitoly napovídá, obsahuje tento konkrétní příklad zásadní souvislosti s rozebíraným tématem. Jedna z hlavních postav románu, Bruno, se v dané části textu ocitá zpět v době svého dětství, stráveném v komplikovaném prostředí chlapeckého internátu. Zde se díky svým charakteristickým vlastnostem a povahovým rysům, které bychom v rámci zdrojové literatury "Podklady pro teorii Dívky" mohli definovat jako "dívčí", ocitá v pozici samce omega, čelícímu každodenní šikaně nevidaných rozměrů. Jeho sexualita je zpochybňována a je často nucen submisivně uspokojovat své trýznitele. Těmi je následně odvržen a zesměšněn. Prostředí internátu, kde se maskulinní jedinci stávají těmi dominantními, může jako příklad fungovat i v rámci zpracovávaného tématu.

To co Laura Mulvey zpracovává jako téma ve své esaji "Vizuální slast a narativní film", tedy že struktura a výstavba filmového obrazu závisí na jeho divákovi - "muži jako doručiteli pohledu" se zde projevuje takřikajíc v praxi. Mužský pohled filtruje jakékoliv náznaky ženskosti a je-li takový pohled zasažen čímkoliv dívčím, dostává se sledovanému objektu maximální pozornosti. A to i v případě, že se v rámci definice pohlaví nejedná výhradně o ženu ale jak obsah knihy "Podklady pro teorii Dívky" uvádí, často se jedná o mužské zastoupení této role.

Zamyslíme-li se pak nad tímto faktem, můžeme dojít k závěru, že častá diskriminace ze strany maskulinity přichází bez ohledu na pohlaví jedince ale z důvodů jakéhosi útoku na jedincovu slabost a nemožnost se ubránit potenciálnímu útoku ze strany provokatéra. Sexuální násilí často páchané na ženách v podřízené pozici, například v rámci hierarchie firmy nebo šikany vně sportovního klubu a útokům na nejslabší členy skupiny, přivádí člověka zamýšlejícího se nad těmito fakty k závěru,

⁴ HOUELLEBECQ, Michel. *Elementární částice*. 2. vyd. Přeložil Alan BEGUIVIN. Praha: Garamond, 2013. Francouzská knihovna (Garamond). ISBN 978-80-7407-160-7. str.45

⁵ HOUELLEBECQ, Michel. *Elementární částice*. 2. vyd. Přeložil Alan BEGUIVIN. Praha: Garamond, 2013. Francouzská knihovna (Garamond). ISBN 978-80-7407-160-7. str.45

že problematika diskriminace a nerovnoprávnosti pohlaví souvisí s jakýmsi nepsaným avšak všudypřítomným pravidlem o snaze dosažení shody. Shody kdy skupina-celková kompozice neobsahuje slabý článek, v podstatě určitý typ utopie, představy neuplatnitelné v praxi. Zde se pak více než kde dajících své protipóly, umožňující reálné a záživné vyznění celkového obrazu. Absence diverzity jednotlivých postav, v kontextu našeho tématu absence "ošklivky", má za následek právě neúspěch v podobě nefunkční kompozice.

Strukturu výstavby celkového obrazu filmového díla, založenou na principech, které Laura Mulvey popisuje ve své eseji, jsme v intenzivnější, a pro naše účely čitelnější, mohli vidět v odvětví audiovizuální reklamy. Ta svůj příběh, jež upoutává právě využitím takových stavebních prvků, jako dívka strhující na sebe divákovu pozornost, a jak Mulvey ve své eseji dále popisuje, okamžitě vzbuzuje erotické touhy podporující důvěru a následný zájem o daný produkt. Pozice dívky je v takovém případě koncipovaná jako jakási svůdnice, hypnotizující diváka a téměř okamžitě z něj dělá potenciálního zákazníka uspokojující dívčinu touhu, právě nákupem daného produktu. V kontextu módní fotografie je pozice dívky velmi často podobná, tedy její role částečně utváří tento vztah diváka-zákazníka ale také se prostřednictvím fotografie, jako prezentovaný objekt, dostává do pozice výrazového prostředku nesoucí koncepci prezentované společnosti. Konfekční oděvy se samozřejmě pohybují v rovinách průměrného vkusu široké veřejnosti a jejich způsob vizuální prezentace odpovídá spíše určité setrvačnosti ale co se týká prezentace módních domů zastávající přední pozice producentů takzvané "high fashion", jejich role a její význam v kontextu zpracovávaného tématu, je někde docela jinde.

V rámci literatury vztahující se k tomuto tématu jsem kromě zmiňovaného Houellebecqa, (který ve svých románech často pracuje právě s takovými archetypálními charaktery obou pohlaví a podrobuje je napříč knihou rozsáhlému výzkumu původu jejich rolí ve společnosti a následného neúspěchu), pracoval především s knihou "Podklady pro teorii Dívky" definující právě roli "krásky" v současné popkultuře a organizovanou strukturou jí postupně definuje napříč jednotlivými odvětvími a mechanismy samotné společnosti. Pro představu zde uvádím názvy prvních šesti kapitol knihy:

#1 Dívka jako fenomén

#2 Dívka jako technologie sebe sama

#3 Dívka jako společenský vztah

#4 Dívka jako zboží

#5 Dívka jako živoucí měna

#6 Dívka jako kompaktní politický mechanismus⁶

⁶ *Podklady pro teorii Dívky*. Přeložil Sára VYBÍRALOVÁ. Praha: Display - sdružení pro výzkum a kolektivní praxi, 2019. Cumulus. ISBN 978-80-906381-5-0. str.5

3. Kapitola II, “Black Beatles”

1984...

Nike produkuje exkluzivní řadu basketbalové obuvi pro ikonu tohoto sportu, Michaela Jordana. Odvětví značky nazývá “Air Jordan” a pro její logo využívá siluetu samotného sportovce, zachyceného ve skoku na koš.
Ve stejném roce uvádí tyto boty na trh i pro veřejnost.

1988...

N.W.A. vydávají legendární album-Straight Outta Compton obsahující stejnojmennou skladbu, kterou lze dnes již zcela správně označit jako ikonickou.
Jedná se o příběh mladých Afroameričanů zžíraných rasismem živenou šikanou, ze strany tamní policie, kterým se díky mimořádnému hudebnímu nadání daří opustit ghetoizovaný Compton stejně jako sociální vrstvu, ve které do té doby žili.

1997...

Tragicky umírá princezna Diana.
Ve stejném roce je v Irsku uzákoněn rozvod.

2020...

Rap jako hudební žánr od té doby ušel obrovský kus cesty a podobných příkladů by jsme dnes našli již stovky. Rapová hudba je v současnosti celosvětově nejposlouchanějším žánrem a utváří obraz současné pop-kultury více než kdy předtím.

Role Afroameričanů ve společnosti se za posledních X let výrazně proměnila a konkrétní historické milníky se nám takřkajíc míhají před očima. To co bylo ještě před několika málo desítkami let zpět považováno za nemožné, ba dokonce se nad tím ani nikdo nezamýšlel, je dnes realitou. Příkladem za všechny může být americká zpěvačka/rapperka Cardi B, jejíž debutový singl se umístil na první příčce žebříčku "Billboard Hot 100" (jako druhé ženské rapperce v historii po Lauryn Hill se skladbou "I Like It" z roku 1998) a jejíž první album obdrželo stejné prvenství, spolu se třemi certifikacemi platinových desek. Album získalo cenu Grammy a učinilo tak z Cardi B první ženu v historii, získající tuto cenu jako solo autor.

Z hlediska obecné historie Afroameričanů a jejich pozice ve společnosti, spolu s faktem, že se ke všemu jedná o ženskou autorku, můžeme mluvit o něčem co se nebojím nazvat zlomovým pro sociální vývoj tohoto etnika v rámci společnosti takzvané "bílé nadvlády". Podobných příkladů by jsme totiž v současnosti a nedaleké minulosti našli spoustu. Mladí Afroameričané přesahují statut umělců jakožto zástupců tohoto etnika ale dostávají se do popředí v kontextu současného umění jako takového, bez ohledu na autorovu rasu. Jejich díla dominují vysílacím časům světových rádií a vymezují se tak z audio vizuálního kontextu divákovi zkušenosti někam dál. Do prostoru a situace, kde diktát jejich slov proniká až k jedincům sympatizujícím s myšlenkami rasové nenávisti, nedávající jim při tom šanci uniknout či vůbec rozpoznat o jakého autora se jedná, ponechávající je v klidném pokyvování hlavou do rytmu.

Díky pozornosti, kterou vlna mladých Afroameričanů v pozici pop-stars od široké veřejnosti dostává, způsobuje i něco co by šlo označit za proměnu toho co jsme jako evropané považovali za své idoly.

Válkami zmutované vědomí společnosti si zřejmě žádalo přesně takový typ hrdiny, jaký co by idol přicházel ze západní kinematografie a dnes již odumírající éře klasických "action movies". Muž jehož fyzické vzezření okamžitě převyšuje obecně vnímané standardy, ten jehož pečlivě vypracovaná svalová hmota jakoby sama svým objemem a tvarem naplňovala to, co nás jako diváka podvědomě uklidňuje a dává nám znát, že jsme v bezpečí, i to že výsledek filmu je tímto pro stranu dobra zajištěn.

Zdánlivá vzdálenost toho, kde jsou vedeny války a taky jejich značná nenápadnost vůči veřejnosti, tak právě možná dává za vznik nové podobě idolizovaných hrdinů-jednotlivcům, kteří postupují jasně vzhůru, v kontextu systému v němž žijeme, a díky svému talentu a taky drzosti, která jakoby přetrvávala v kolektivním vědomí nás všech, právě z pozdní fáze hollywoodské éry, jejíž hrdinové objem svalové hmoty postupně nahradily šarmem a inteligencí dovolující onu drzost vůči autoritám, jež nám je možná u současných pop-stars tak blízká. Výmluvným příkladem tohoto vývoje pak může být série akčních filmů "Expendables", v českém překladu "Postradatelní", jejíž samotný název funguje jako jakási narace současné situace maskulinních hrdinů v prostředí dneška. Filmový tvůrce tohoto snímku se už nesnaží jako někteří jiní přijít s novým typem hlavního hrdiny ale poněkud zoufalou snahou pojí do kupy ikony akčních filmů minulého století jako Arnold Schwarzenegger, Sylvester Stallone, Jean-Claude van Damme, Dolph Lundgren, Bruce Willis nebo Chuck Norris a jako zvláštní řešení této situace tak nabízí masu maskulinity bojující o divákovu pozornost. Celková kompozice obrazu je pak zcela nevyváženě tvořena mužskou silou a to i v případě, že se ve snímku objevuje jako posila týmu žena. Ta, jelikož se jedná o známou zápasnici Rondou Rousey, je však taktéž jakoby mimo dívčí pozici a svojí rolí se nikterak neliší od svých mužských kolegů. Zajímavějším příkladem z filmového prostředí nám může posloužit ikonický a často citovaný snímek "Scarface" v českém překladu pak "Zjizvená Tvář", v hlavní roli s nezaměnitelným Al Pacinem, kde co by Tony Montana usiluje o ženu svého nadřízeného Franka, Elvíru. Ta jej jako kubánského imigranta a podřízeného svého partnera ignoruje a co by muž v ní nevzbuzuje žádný zájem. To se však mění v momentě kdy si Tony v pokusu o vtip nasazuje její dámský klobouk a v rámci struktury rolí mění svojí pozici z maskulinního hrdiny na "Dívku", což Elvíru dojmá a poprvé projevuje svoje sympatie. V tento moment začíná příběhová linka jejich vztahu.

Zdá se také, že k dosažení statutu pop-star v kontextu rap-music je i bylo nutné určité překročení žánru směrem k pop music a to za použití technik který původní agresivní a maskulinní rap nedovoloval. Řeč je o modulování hlasu pomocí Autotune, dovolující až androgenní vyznění interpreta, nebo o stále častější užívání vokálových prvků- vrcholícím v posledním albu Kanyeho Westa, "Jesus is King" navracející se směrem gospelových sborových zpěvů, charakteristickým prvkem Afroamerické kultury žánrově ovlivňující mnohé z tohoto dnes již velmi flexibilního hudebního žánru.

Dosah sociálních sítí dovolil mimo jiné růst velkému množství hudebních talentů, v neposlední řadě právě hudebníkům Afroamerického původu. Ti buď díky platformám jako Soundcloud, nebo později hlavně díky Spotify a Apple music, dokázali proniknout k masám široké veřejnosti a naplnit tak to, co otcové tohoto žánru úplně nemohli.

"Ve stejném roce prožívá zcela jinou a přesto Dívčí situaci tehdy již třiapadesátiletá Cher se svým turné Do You Believe?, které se stalo vůbec nejvýdělečnějším tour v dějinách ženské popmusic. Titulní

píseň Believe se nás opakovaně ptá: “Do you believe in life after love?” Touha a naše identita, konzum a naše já se splétají.

Tento song je však důležitější z hudebního hlediska: poprvé se v něm přiznaně objevuje efekt zvaný autotune, který byl původně určen pro korekci hlasu, ale postupně se stává samostatným hudebním nástrojem. Od Radiohead (Amnesiac) přes Black Eyed Peas (Boom Boom Pow) se přesouvá zejména do rapu a trapu. Zatímco u Cher měl efekt vytvořit dojem chladného, nestárnoucího popového vokálu, právě v rapu posledních zhruba pěti let (Future, Migos, Travis Scott, Lil Uzi Vert ...) se autotune stal prostředkem jak dát výraz vyčerpání, frustraci a odosobnění, které zažíváme tváří tvář současným problémům a tlaku pozdního kapitalismu.

Stejně jako v populární hudbě, kde se hlas Dívky snaží být algoritmický, strojový a nelidský, se i my v naší každodenní existenci blížíme, mechanickému a konzumnímu tempu strojů.”⁷

(obr. 2) Lil Uzi Vert-XO Tour Life

⁷ Podklady pro teorii Dívky. Přeložil Sára VYBÍRALOVÁ. Praha: Display - sdružení pro výzkum a kolektivní praxi, 2019. Cumulus. ISBN 978-80-906381-5-0. str.140

4. Kapitola III, “The Gray Area between Black and White”

2009...

Kanye West v kolaboraci s módním domem Louis Vuitton vydává boty nesoucí název “Jaspers” jejichž cena se v současnosti pohybuje kolem šedesáti tisíc dolarů. Vychází také siluety jako “Don’s” a nebo “Mr. Hudsons”

Právě Kanye West, jakožto nejvýraznější představitel tohoto žánru, pomohl vzniku ikony Virgila Abloha, ten totiž mimo jiné stál u vzniku několika zásadních momentů.

Jedním z nich je například hudební album “Yeezus” z roku 2013 jehož design zpracoval právě Abloh. Zde se již ukazují určité prvky charakteristické pro jeho způsob práce jako je nepochybně v první řadě dekonstrukce zpracovávaného objektu.

2010...

Katy Perry vydává hudební videoklip “Last Friday Night, T.G.I.F.”

2011...

Jay-Z a Kanye West, dvě největší hvězdy tehdejší rap music, vydávají album “Watch the Throne” které tehdy jednátřicetiletý Abloh pomáhá přivést na svět jako jeho art director. Samotnou obálku alba pak zpracoval návrhář Riccardo Tisci.

2012...

Virgil Abloh přichází s projektem Pyrex Vision, a v New Yorku zakládá svou první módní značku. Pracuje s konceptem levného nákupu košilí Ralph Lauren, které následně potiskuje logem PYREX doplněného o číslo 23 odkazující k estetice basketbalových dresů, v případě Pyrex Vision a samotné číslovky 23 pak k legendárnímu hráči a ikonou tohoto sportu Michaelu Jordanovi. Cena výsledných kusů pak více než desetinásobně převyšovala nákupní cenu košil.

Samotnou značku poté v obrovském měřítku pomáhají rozšířit ikony Newyorské rapové scény-ASAP Mob v čele se současnou pop ikonou ASAPem Rockym.

Ikonickými se mimo jiné stávají potisknuté krat’asy.

Konfekční řetězce sledují tento trend a vytváří nespočet variací na tento projekt, za minimální cenu.

Pyrex Vision mění během jednoho roku módní průmysl zásadním projektem, který následujícího roku ukončuje.

“Móda je doménou vlastní jednotlivcům, kteří postrádají vnitřní autonomii a scházejí jim opěrné body, ale zároveň chtějí vyniknout a poutat pozornost. [...] Móda vyzdvihuje bezvýznamné tím, že z

něj činí zástupce celku, zvláštní vtělení společného ducha. Je pro ni příznačné, že umožňuje vyjádření společenské příslušnosti, jež je současně individuálním vydělením. [...] Projevuje se zde kombinace podřízenosti a pocitu převahy.”⁸

2013...

Virgil Abloh v Miláně zakládá módní značku Off-White. Ta se stává mladou generací nepřehlédnutelnou, především díky práci s takzvaným “street wear”, který svojí koncepcí povyšuje na úroveň vysoké módy. Signifikantním se pak stává především Ablohovo užívání uvozovek a s nimi spojenými citacemi.

Značka samotná není zaměřena pouze na fashion produkci ale Abloh později pod záštitou Off-White prezentuje například svoji sérii designového nábytku. Častá je i práce s hudbou, DJ sety nebo videoklipem pro hvězdu rapové popkultury Lil Uzi Verta.

2014...

V americkém Fergusonu (stát Missouri) probíhají protesty zapříčiněné zastřelením mladého Afroameričana Michaela Browna, bílým policistou Darrenem Wilsonem.

Druhá vlna protestů vzestupuje zanedlouho téhož roku po neodsouzení policisty za zabití které spáchal.

Protesty mají za následek 321 zatčení protestujících, 10 zraněných a jednoho mrtvého.

Virgil Abloh zakládá oddělení ženské módy a téhož roku se spolu s Off-White poprvé zúčastňuje prestižního pařížského Fashion Weeku, na akci kterou lze zcela správně označit jako nejdůležitější událostí světa módy, kde své kolekce prezentují přední ateliéry Prada, Louis Vuitton, Yves Saint Laurent nebo Gucci.

Zásadním se stává způsob jakým Abloh s módou určenou ženám pracuje a jaký podíl energie ji v celku své platformy Off-White věnuje.

Jednotlivé návrhy jakoby nenásledovali předem vyšlapanou cestu snažící se vyzdvihovat ženskou sexualitu a samotnými šaty ji pak jen podpořit, či umocnit ale koncepce se kterou Abloh k “women’s wear” přistupuje, umocňuje zcela jiné aspekty ženství.

⁸ *Podklady pro teorii Dívky*. Přeložil Sára VYBÍRALOVÁ. Praha: Display - sdružení pro výzkum a kolektivní praxi, 2019. Cumulus. ISBN 978-80-906381-5-0. str.62

5. Kapitola IV, "Off-White a Fotografie"

Neméně důležitým se pak stává samotný fakt, jakým Off-White přistupuje ke své vizuální prezentaci na sociálních sítích, především instagramu, kde se tento nový obraz pozice ženy postupně utváří a dovoluje nám tak proniknout více do problematiky, kterou se snažím popsat. Srovnáme-li konkurenční módní domy a s nimi spojené způsoby, principy a taktiky prezentace jejich značky na sociálních sítích, uvidíme zřejměji rozdíl jednotlivých přístupů.

V současnosti mezi příznivci takzvané "hypebeast fashion" postupně upadá zájem o značku Supreme, která donedávna dominovala přičkám prodeje a celkové pozornosti široké veřejnosti. Značka samotná začala jako skateboardingové oblečení ale v návaznosti na její oblibu mezi rapery, vycházející právě z této oblasti, postupně vyrostla až do cenové roviny přesahující svou cenou některé z předních módních domů. Jejím nejikoničtější kus se přitom stalo takzvané "box logo T-shirt" tedy bílé tričko s červeným logem firmy. Tento fakt velice názorně ukazuje, jak tento průmysl živěný pozorností jeho konzumentů funguje. Hlavním katalyzátorem se pro jeho prodej totiž mimo rapové videoklipy staly fotografie na sociálních sítích dosahující pozornosti nevídaných rozměrů.

V určité chvíli však došlo k jakémusi finálnímu nasycení a ztrátě divákovi pozornosti a s ní spojeného zájmu. Instagramu začali dominovat fotografie outfitů tvořených jednotlivými modely předních módních domů jako Louis Vuitton, Dior, Gucci, Balenciaga nebo Vetements. Ti totiž na základě vypořádání současného trendu a zájmu potencionálních spotřebitelů, přesměrovali svoji produkci blíže takzvanému "streetwearu" a dovolili tak využít tento boom ve svůj prospěch. S tím spojená komunikace se spotřebiteli přes hlavní komunikační zdroj, tedy sociální sítě, začala generovat nový druh módní fotografie, která často neklade takový důraz na technické zpracování ale svoji estetikou vychází právě z prostředí Instagramu. Nejlepším možným příkladem může být právě zmíněný Vetements, značka založená roku 2014 Demnou Gvasaliem, jejímž inspiračním zdrojem je právě samotná masová kultura. Pro jednotlivé modely této značky je pak signifikantním využívání cizích vizuálních identit a jejich následné přetvoření do finální podoby kombinující oba tyto přístupy. Jedna z posledních přehlídek této značky, pro čtenářovu lepší představu, probíhala v prostředí restaurace řetězce McDonald's, snad nejprizmatičtějšího symbolu spotřební kultury.

Způsob jakým se Vetements rozhodli s veřejností jako firma komunikovat odráží právě tuto koncepci a staví jednotlivé modely do pozice, která jakoby postrádala tradiční vzdálenost a jakousi nedosažitelnost, převrací naopak tento jev a přibližuje se ke spotřebiteli na velice malou vzdálenost a to především pomocí módních fotografií imitujících amatérské snímky uživatelů sociálních sítí. Ty pak přímo využívají nebo napodobují instagramové filtry, modelové jsou pak často sami fotografy a autory finálních snímků, nevyužívají již tradičních technik ale často se jedná přímo o fotografie z telefonu, se kterým model příznačně pózuje před zrcadlem výtahu.

Z hlediska tématu práce je pak ale porovnání těchto dvou módních domů zásadní právě ve způsobu jakým obě značky pracují se zobrazováním sexuality a vytvářením zmiňovaných rolí. Vetements totiž co by někdo cílící trochu na jinou cílovou skupinu, sexualitu, mladost, chlapectví a kouzlo dívky neskrývaně využívá ve svůj prospěch upoutání divákovi pozornosti. Často také staví do kontrastu mládí a stáří svých modelů zdůrazňující tak samotný fakt. Podíváme-li se pak důkladněji na jednotlivé fotografie, co by instagramové příspěvky viditelněji a zřejměji zjišťujeme základní rozdíly mezi oběma přístupy.

9. ledna 2020 přidává Vetements na svůj Instagramový profil fotografii mladé dívky, jejíž mladistvý vzhled je ještě podpořen celkovou koncepcí snímku. Fotografie zachycuje dívku uprostřed nočního města lehce poodkrývající svoji tvář, upoutávající tak divákovu pozornost. Samotná fotografie využívá estetiky amatérské fotografie pro lepší splynutí s prostředím kde je publikována. Dívka má na sobě světle růžovou mikinu s kapucí, takzvanou "hoodie", která ještě umocňuje mladistvé vyznění celkového modelu. Příspěvek je na první pohled nerozeznatelný od příspěvku civilních uživatelů sítě, což umožňuje obejít divákův časem a zkušenostmi vypěstovaný filtr ignorující reklamy, jež sociální síť obsahuje.

*"Pictures of last night
Ended up online
I'm screwed
Oh well
It's a blacked out blur
But I'm pretty sure it ruled
Damn"*⁹

Zamyslíme-li se ale nad celkovou koncepcí snímků, a tím nemám na mysli jenom tuto konkrétní fotografii ale spíš ono vizuální směřování Vetements jakožto značky, můžeme vidět určité obsahové propojení v kontextu práce s tématem masové kultury. Zásadní podobnost a vztah k tématu textu vnímám ve vědomém využívání estetiky korporátů a jakéhosi společného uvažování masové kultury jakožto vytváření určitého zrcadla, skrz něj divák, sám v pozici potenciálního spotřebitele, vidí část sebe a kultury ve které žije. Není pak vědomé využívání mladých dívek co by modelky jen dalším prvkem nápodoby fungování korporátních firem? Nevyužívá tedy Vetements tedy těchto principů prezentace ženských modelek vědomě stejně jako znovu využití, lehce přetvořené logo adidas na šustákových soupravách ze své poslední kolekce? Ono zrcadlo, které nám tato značka nastavuje tak právě dost možná využívá toho na co jsme jako spotřebitelé zvyklí a chytrým zasazením vizuality fotografií do prostředí amatérské fotografie odkrývá samotné principy, jak jako diváci čteme obraz a rozpoznáváme jeho jednotlivé části a role.

Vrátíme-li se k Off-White a principům jakým se jako módní dům rozhodli vizuálně prezentovat, dostaneme se k možná nejvýstřednějšímu příspěvku charakterizující onen rozdíl.

Fotografie zachycuje matku s dvěma dětmi sedící na jakési terase před domem. V pravém rohu sedí na jedné židli směřující se chlapec spolu se svoji o něco starší sestrou, naproti nim v levém rohu jejich matka. Ta však jakožto ženský model, což je nejdůležitější, naprosto vybočuje ze standartů klasického zobrazování. Nejedná se totiž o tradiční snímek zobrazující šťastnou rodinu, kde má matka své typické místo a roli která jí přísluší. Zde žena sedí naproti svým dětem s odstupem, který zvolna

⁹ Katy Perry-Last Friday Night, T.G.I.F.

narušuje jen její natažená noha směrem k nim, utvářející dynamickou diagonální kompozici uvnitř jinak klidného obrazu. Její outfit není klasicky spjatý se zažitou praktickou sportovností na úkor krásy, nýbrž je tvořen ze šedého saka a kalhot, doplněných o ikonické tenisky Jordan 1 v kolaboraci s Off-White.

Právě tenisky tvoří jeden z hlavních prvků obrazu a to ne ani tak svoji kompozicí nebo akcentem jejich barevnosti, ale samotným věděním diváka, informovaného o jejich závratné ceně a zjevného kontrastu takto sestaveného obrazu. Jistým způsobem totiž stejně jako v předchozím případě značky Vetements, Off-White pracuje s divákovým předpokladem a jeho úmyslným nabouráním, důmyslným způsobem, jakým staví obraz své vizuální prezentace. Člověk, který viděl nespočet vizuálního materiálu týkajícího se rodiny nebo přímo mateřství, je zvyklý na určitý standard, jakým je žena, a role která je jí v rámci sestavení obrazu přidělena, zobrazena. Vidí-li pak matku nezátíženou svým mateřstvím, sebevědomě sedící naproti svým dětem v saku, jakoby naznačujícím její nezávislost a určitý stupeň profesní kariéry, natahující k dětem nohu nesoucí tenisku, jež jsme zvyklí vídat spíše v prostředí pop kulturní sféry, zákonitě jsme spolu s naší pozorností tímto obrazem upoutáni více než kdy jindy. Zásadním je pak fakt, že v rámci módního domu nejde o vypočítavost směřovanou k získání co nejvyšší pozornosti diváka a potenciálního zákazníka ale jedná se mnohem více o striktní koncepci značky sahající mnohem dál než je prodejnost jejich zboží ale k rovinám toho, jak obraz ovlivňuje naše vnímání

a uvažování nad konkrétními tématy. V případě Off-White je to pak mimo rovnoprávnosti žen především rovnoprávnost Afroamerické kultury a možnost její sebeidentifikace v rámci specifických vizuálních klíčů, jež značka kontinuálně využívá.

(obr.3) Off-White instagram post

2015...

Vychází dlouho očekávaný videoklip, ještě déle očekávané spolupráce dvou ikon současné pop music, Beyonce a Nicki Minaj, "Feeling Myself", kde Beyonce jako jeden ze svých outfitů využívá právě mikinu Off-White. Díky tomuto činu ze strany zpěvačky, zažívá značka obrovský nárůst pozornosti a zvyšuje tak ještě více svoji dosavadní popularitu.

Přichází třetí vlna protestů ve Fergusonu v datumu výročí vraždy Michaela Browna.

(obr.4) Nicki Minaj-Feeling Myself ft. Beyonce

2016...

Jennifer Lopez vydává videoklip ke skladbě "Ain't Your Mama" ve kterém vyzývá ženy celého světa k ústupu od zažitých norem chování spojených s obsluhováním mužům, vymanění se z rolí které jakoby všechny ženy k těmto činnostem vázaly.

*"I ain't gon' be cooking all day, I ain't your mama
I ain't gon' do your laundry, I ain't your mama
I ain't your mama, boy, I ain't your mama
When you're gon' get your act together?
I ain't your mama
No, I ain't your mama
No, I ain't your mama, no"*¹⁰

Videoklip v současnosti dosahuje 728 milionů zhlédnutí na YouTube a skladba patří k autorčiným největším hitům.

2017...

¹⁰Jennifer Lopez-Ain't Your Mama

Vychází videoklip ke skladbě "XO Tour Llif3" rappera Lil Uzi Verta, jehož autorem není nikdo jiný než Virgil Abloh. Skladba samotná získává ocenění MTV Video Music Award za nejlepší skladbu léta. Videoklip se též stává extrémně populárním a k dnešnímu dni dosahuje 374 milionů zhlédnutí na YouTube.

Abloh se také o interpretovi na svých sociálních sítí vyjadřuje jako o impresionistickém malíři současnosti, jež tahy štětce a jednotlivé barevné skvrny nahradil danými módními značkami a jejich důmyslnou kombinací.

Pro Abloha přichází zásadní nabídka ze strany Nike, nabídka společné kolaborace za účelem vytvoření tenisek kombinující designerův osobitý styl a nadčasové modely bot ze strany korporátu. Vzniká ikonická série "Ten", tedy deset kolaborativních zpracování, deseti různých siluet, jež Nike v průběhu své existence co by firmy uvedlo na trh. Dekonstruované zpracování boty mimo jiné například přiznává švi a pracuje s nimi jako s motivem či výrazovým prvkem, velmi populárními se pak stávají samotné tkaničky potisknuté nápisem "SHOELACES" posouvající celý design do roviny estetiky prototypů a skic. Cena tenisek šplhá ke dvěma tisícům dolarů.

(obr.5) Off-White shoelaces

Vizuální atraktivita jednotlivých modelů dovoluje neočekávaný boom na sociálních sítích, který je ale jako marketingový tah ze strany výrobce podpořen tím, že fotografie tenisek byly vydány dříve než samotný produkt. Obrazové materiály se v obrovském měřítku rozšířili mezi širokou veřejnost, především uživatele sociálních sítí, a boty tak byly ihned po jejich uvedení na trh vyprodány. Nejžádanějším se stává model "Nike Air Jordan 1 Retro High" jehož cena se v současnosti pohybuje kolem 4 tisíc dolarů.

Technicky se jedná o verzi reedice ikonického modelu basketbalové obuvi přetvořené Ablohem do podoby připomínající maketu tenisky zastavené v určitém momentu práce návrháře. Samotná dekonstrukce ikonického modelu jako vizuální princip celkového zpracování ale sám jakoby odkazoval k dalším rovinám jak význam této koncepce chápat. Po uvedení tenisky na trh v roce 1984 se bota stává pro Afroamerickou kulturu určitým kulturním pilířem, nesoucím symboliku spojenou s Jordanovým úspěchem na poli tohoto sportu, který sám je majoritou Afroamerické společnosti. Právě možnost sebeidentifikace tohoto etnika v rámci americké kultury je pro Abloha zásadní cíl a jeden z výchozích bodů způsobu jeho práce. Viditelný je tento fakt i mimo symboliku jednotlivých kusů kolekce ale i na výběru modelů prezentující nadcházející kolekci. Ti jsou totiž často lidé z oblasti mimo modeling ale jedná se právě o významné zástupce Afroamerické kultury, především z oblasti hudební produkce. V minulých letech to byl například hudebník Frank Ocean, sportovec Lucien Clark, rapové superstars jako Offset nebo Playboi Carti, či písničkář Dev Hynes.

2018...

Virgil Abloh je jmenován kreativním ředitelem pánského oddělení Louis Vuitton.

Na místo přichází jako nástupce svého přítele a učitele Kima Jonese.

Kanye West, často přezdívaný právě jako "Louis Vuitton Don", autor několika kolaborací s tímto módním domem z roku 2009, přijímá tuto zprávu rozpačitě.

O pozici kreativního ředitele Louis Vuitton usiloval také. Vše vrcholí po skončení první přehlídky tohoto módního domu pod novým vedením Abloha, kdy po jeho závěrečném příchodu na molo potkává Westa a oba se slzami v očích objímají. Scéna se stává virální a dominuje pozorností na sociálních sítích.

Kanye West později v rozhovoru uvádí že tento moment byl pro něj zásadní v uvědomění si, že důležitost situace spočívá ve faktu Afroamerického umělce na pozici v nejprestižnějším módním domě utvářející obraz svého kulturního původu, a ne vzájemné soutěže.¹¹

Off-White představuje kolekci jaro/léto nazvanou "Natural Woman" inspirovanou ikonickými outfity princezny Diany. Jednotlivé modely pak vycházejí z konkrétních fotografií zachycující Dianu jak při oficiálních událostech, tak při těch běžných, jejichž zdrojem byli pro Off-White paparazzi fotografie zobrazující Dianu například v běžeckém outfitu signifikantním pro 90. léta. Právě tento outfit o více

11

JakeZeeman-Virgil Abloh: How Kanye's Apprentice Stole His Dream Job
<https://www.youtube.com/watch?v=3hkl1Zvv80Q&t=29s>

než dvacet let později zapříčinil jeden z modelů kolekce, tvořený kombinací bílého společenského saka spolu s bílými krátkými legínami, ještě více vynikajícími na tmavé pleti Afroamerické modelky. Ve stejném roce jsou ve Velké Británii poprvé v historii uvedeny na trh hnědé baletní boty určené všem "ne-bílým" tanečnicím.

2019...

Off-White uvádí kolekci "His & Hers" jejíž přehlídka se koná na ploše obrovské šachovnice se žlutými poli, po nichž se modelky systematicky pohybují tak, aby je jejich diváci, rámuující tento prostor, postupně viděli. Kolekci dominují béžové tóny a prvky kombinující módní klasiky spolu s vizualitou blízkou estetice budoucnosti.

Kanye West kupuje dva obrovské ranče ve Wyomingu spolu s rozsáhlými pozemky.¹² Koncepti svých nově vycházejících videoklipů pak koncipuje jako prezentaci této skutečnosti, způsobem připomínajícím naraci biblických příběhů. Zdůrazňuje faktory jako rodina a lidská svoboda a udržitelnost zdrojů a to i v kontextu módního průmyslu. Vystupuje jako host v show Jimmyho Kimmela kde popisuje zmíněnou situaci. V jeden moment začíná mluvit k jednomu z diváku, kterým není nikdo jiný než Dave Johnson, Afroameričan jež je známým výhercem 300 milionů dolarů loterie. West zmiňuje způsob jakým Afroameričan prezentuje své bohatství prostřednictvím mikiny Gucci a srovnává jeho přístup s tím svým. Podle jeho slov on sám jako milionář vystoupil v televizním vysílání v levné mikině, zatímco se stává majitelem obrovských pozemků. Zdůrazňuje tak fakt, jakým způsobem Afroameričané podléhají zaběhlým strukturám chování při získání peněz a ve své řeči se snaží vysvětlit důvody svého jednání v kontextu snahy o změnu těchto stereotypů, snahy o reálnou změnu sociálního statusu Afroamerické kultury skrze majetek a ne obraz.¹³

¹² businessinsider.com-Inside Kanye West's reported new \$14 million Wyoming ranch
<https://www.businessinsider.com/kanye-west-wyoming-ranch-photos-2019-9>

¹³ YouTube, Jimmy Kimmel Live-Kanye West Surprises Kimmel in Brooklyn
<https://www.youtube.com/watch?v=FIR3C9sb5Xo>

6. Závěr

V závěru práce chci podtrhnout skutečnost, že způsob jakým byla práce napsána je úzce spjatý s vybraným tématem práce, znemožňující svojí aktuálností a časovou neohraničeností něco co bychom mohli nazvat shrnujícím závěrem textu, kde jeho autor popíše k čemu takzvaně došel. Chtěl bych tento prostor využít spíš jako dodatečnou specifikaci mých cílů a pohnutek k sepsání tohoto textu. Simultánně s teoretickou prací vznikala i moje práce praktická, vycházející však z poznatků práce teoretické. V závěrečné práci se totiž snažím reflektovat aktuální tendence charakteristické pro využívání média fotografie, v kontextu způsobů online publikování fotodokumentace konkrétních výstavy. Samotné části výstavy pak byli stylizovány do estetiky značky Off-White odkazující tak k popsaným principům práce s fotografií.

Struktura textu se snaží jít co nejvíce naproti čtenářovu postupného odkrývání jednotlivých vrstev informací, úzce navázaných jedna na druhou, dovolující celkové vyznění tématu a kontextu, který se primárně snažím ve své práci nezasvěcenému čtenáři popsat. V seznamu použité literatury je pak možné najít některé z literárních zdrojů, které v práci nejsou citovány ale sloužily jako zdroj informací před sepsáním práce.

7. Seznam použité literatury (informační zdroje)

Literatura a odborné články

Figures of Speech - Virgil Abloh, Michael Darling

"Insert Complicated Title Here" - Virgil Abloh

Podklady pro teorii Dívky. Přeložil Sára VYBÍRALOVÁ. Praha: Display - sdružení pro výzkum a kolektivní praxi, 2019. Cumulus. ISBN 978-80-906381-5-0.

HOUELLEBECQ, Michel. *Elementární částice*. 2. vyd. Přeložil Alan BEGUIVIN. Praha: Garamond, 2013. Francouzská knihovna (Garamond). ISBN 978-80-7407-160-7.

BERGER, John, Sven BLOMBERG, Chris FOX, Michael DIBB a Richard HOLLIS. *Způsoby vidění*. V Praze: Labyrint, 2016. Labyrint fresh eye. ISBN 978-80-87260-78-4.

CANETTI, Elias. *Masa a moc*. Vydání třetí (v nakladatelství Academia druhé). Přeložil Jiří STROMŠÍK. Praha: Academia, 2018. Europa (Academia). ISBN 978-80-200-2917-1.

BUTLER, Judith. *Závažná těla: o materialitě a diskursivních mezích "pohlaví"*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016. Limes (Karolinum). ISBN 978-80-246-3325-1.

DVOŘÁK, Tomáš. *Fotografie, socha, objekt*. Praha: Akademie múzických umění v Praze v Nakladatelství AMU, 2017. Rozhraní. ISBN 978-80-7331-466-8.

ADORNO, Theodor W. *Schéma masové kultury*. Praha: OIKOYMENH, 2009. Oikúmené (OIKOYMENH). ISBN 978-80-7298-406-3.

HÁJEK, Václav. *Jak rozpoznat odpadkový koš: eseje o stereotypech ve vizuální kultuře*. V Praze: Labyrint, 2011. Labyrint fresh eye. ISBN 978-80-87260-31-9.

JakeZeeman-Virgil Abloh: How Kanye's Apprentice Stole His Dream Job
<https://www.youtube.com/watch?v=3hkl1Zvv80Q&t=29s>

Vogue, A Brief History of Virgil Abloh's Meteoric Rise
<https://www.vogue.com/article/virgil-abloh-biography-career-timeline>

businessinsider.com-Inside Kanye West's reported new \$14 million Wyoming ranch
<https://www.businessinsider.com/kanye-west-wyomin>

YouTube, Jimmy Kimmel Live-Kanye West Surprises Kimmel in Brooklyn
<https://www.youtube.com/watch?v=FIR3C9sb5Xo>

Obrazová dokumentace

(obr. 1) Katy Perry-Last Friday Night, T.G.I.F.
<https://www.capitalfm.com/features/music-video-freeze-frames/katy-perry-last-friday-night/>

(obr. 2) Lil Uzi Vert-XO Tour Life
<https://www.billboard.com/articles/columns/hip-hop/8544104/lil-uzi-vert-xo-tour-life-songs-that-defined-the-decade>

(obr.3) Off-White instagram post
<https://www.instagram.com/offwhite/?hl=cs>

(obr.4) Nicki Minaj-Feeling Myself ft. Beyonce
<https://snobette.com/2015/05/nicki-minaj-beyonce-feeling-myself-video/>

(obr.5) Off-White shoelaces
<https://angelusdirect.com/products/neon-green-off-white-style-shoelaces>